



Organisationsträffar 2026

Från idé till partnerskap

Järjestötapaamiset 2026

Ideasta kumppanuudeksi

Vasa 20.5 kl. 17–19 / Vaasa 20.5 klo 17-19
Närpes 3.6 kl. 17–19 / Närpiö 3.6.klo 17-19
Jakobstad 8.6 kl. 17–19 / Pietarsaari 8.6. klo 17-19



Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue



Programmet för informationsmötet på Teams

- Viktiga observationer i rapporten Hur mår Österbotten betraktat från ett hälso- och välfärdsperspektiv/sekterledningen
- Regionala träffar:
 - Vasa 20.5 kl. 17
 - Närpes 3.6 kl. 17
 - Jakobstad 8.6 kl. 17
- Förhandsanmälan (vill vi ha Teams-möten eller fysiska möten på plats)
- Temat för de regionala träffarna:
 - Öppen inbjudan till idéer i samband med anmälan: Alla idéer är välkomna - även halvfärdiga.
 - Förslagen bör basera sig på de utvecklingsidéer som rapporten Hur mår Österbotten väcker
 - en preliminär idé och en beskrivning av målgruppen
 - vilket av de behov som identifieras i rapporten Hur mår Österbotten bemöter idén
- Understöd som syftar till hitta partnerskap delas ut ännu i höst för nya partnerskap (63 000 euro)

Teams Infon ohjelma

- Keskeiset nostot Miten Pohjanmaa voi raportista terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta/ sektorijohto
- Alueellista tapaamiset:
 - Vaasa 20.5 klo 17
 - Närpes 3.6.klo 17
 - Pietarsaari 8.6. klo 17
- Näihin tilauksiin ennakoilmoittautumiset (*halutaanko teams vai fyysisest paikalliset tilaisuudet*)
- Alueellisten tapaamisten teemana:
 - Avoin ideakutsu ilmoittautumisen yhteydessä: *Kaikki ideat ovat tervetulleita – myös keskeneräiset.*
 - Ehdotukset tulee pohjautua Miten Pohjanmaa voi raportissa nousseista kehittämisideoista
 - alustavan idean ja kuvauksen kohderyhmästä
 - mihin Pohjanmaan voi -raportissa tunnistettuun tarpeeseen idea vastaa
- Kumppanuuksien etsintä- jaettavissa avustuksia vielä syksyllä uusiin kumppanuuksiin (63 000 e)



Hur mår Österbotten? 2026

Miten Pohjanmaa voi? 2026

Hur mår Österbotten?
Miten voi Pohjanmaa?





Befolkningen som helhet

Koko väestö



Befolkningen i Österbotten

Aktiv
föreningsverk-
samhet stöder
samhörigheten
och
delaktigheten

Sysselsättningen
ligger fortfarande
på en god nivå
jämfört med
landet i övrigt.

Hälsan hos
befolkningen
är
fortfarande i
topp

Färre alkohol-
relaterade
sjukdomar än
någon
annanstans

De största utmaningarna, hela befolkningen



Hälsoskillnaderna
mellan könen och
inkomstgrupperna.



Övervikten
fortsätter att
öka



Utkomsten
försämras och
utsattheten
ökar.

Individens ansvar och gemenskapens betydelse framhävs

- Individer och organisationer främjar aktivt välfärd och trygghet.
- Vi behöver effektiva åtgärder för att förebygga utanförskap.
- Samarbetet kring lågtröskeltjänster och verksamheterna förtydligas för människans bästa.



Pohjanmaan väestö

Aktiivinen järjestötoiminta tukee yhteisöllisyyttä ja osallisuutta

Väestön terveys edelleen kärkisijoilla.

Työllisyys on edelleen hyvällä tasolla muuhun maahan verrattuna.

Alkoholi-peräisiä sairauksia vähemmän kuin muualla.

Suurimmat haasteet, koko väestö



Terveyserot sukupuolten ja tuloryhmien välillä.



Ylipaino lisääntyy edelleen.



Toimeentulo heikkenee ja huonosuaisuus lisääntyy.

Yksilön vastuu ja yhteisön merkitys korostuvat

- Yksilöt ja yhteisöt edistävät aktiivisesti hyvinvointia ja turvallisuutta.
- Tarvitsemme vaikuttavia tekoja syrjään jäämisen ehkäisemiseksi.
- Yhteistyötä matalan kynnyksen palveluissa ja toiminnassa selkeytetään ihmisen parhaaksi.



Barn, unga och familjer

Lapset, nuoret ja perheet



Barn, unga och familjer

Andelen som uppger att de utsatts för sexuella trakasserier minskar

Färre mobbas, det är ingen stor skillnad mellan de som är födda i Finland mot de som är födda utomlands

De som går i yrkesskola har fått bättre levnadsvanor, skillnaden mot gymnasieelever minskar

De största gemensamma utmaningarna för barn, unga och familjer



Många mår psykiskt dåligt



Övervikt och dålig kondition är vanligt



Barnen drabbas när familjen har ekonomiska utmaningar

Unga behöver få en bättre framtidstro

- Balans mellan livet på nätet och i den fysiska verkligheten
- Vårdnadshavarna har det primära ansvaret för barnets trygghet, rutiner och fostran och behöver allt mera stöd för det
- Vi behöver ge barn och unga jämlika möjligheter till vardagsmotion och en meningsfull fritid i ekonomiskt utmanande tider



Lapset, nuoret ja perheet

Seksuaalista häirintää kokeneiden osuus laskee

Harvempaa kiusataan, ei suurta eroa Suomessa syntyneiden ja ulkomailla syntyneiden välillä

Ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden elintavat ovat parantuneet, ero lukiolaisiin kaventuu

Suurimmat yhteiset haasteet, lapset ja nuoret



Moni voi psyykkisesti huonosti



Ylipaino ja huono kunto ovat tavallisia



Lapset kärsivät, kun perheellä on taloudellisia haasteita

Nuoret tarvitsevat enemmän tulevaisuudenuskoa

- Tasapaino verkkomaailman ja fyysisen todellisuuden välille.
- Huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen turvallisuudesta, rutiineista ja kasvatuksesta, ja he tarvitsevat siihen yhä enemmän tukea.
- Lapsille ja nuorille tulee tarjota yhdenvertaiset mahdollisuudet arkiliikuntaan ja mielekkääseen vapaa-aikaan taloudellisesti haastavina aikoina.



Det går bättre än i Österbotten än i landet som helhet

- Färre barnfamiljer än i övriga landet är i behov av utkomststöd och risken för barnfattigdom är lägre, även om den ökar
- Färre barn omhändertas
- Färre barn och unga anger att de röker eller har använt narkotika
- Ungdomsaborterna har förblivit på en låg nivå
- Brotten där den misstänkta är minderårig minskar
- Färre än tidigare uppger att de mobbas varje vecka (6%), för de som är födda utomlands är andelen bara ca hälften mot i landet som helhet (7 jfrt med 14 %)
- Skillnaderna i levnadsvanor (ex rökning, alkohol- och narkotikaanvändning, problematisk nätanvändning) mellan studerande i gymnasiet och yrkesskolor minskar

Pohjanmaalla menee paremmin kuin maassamme kokonaisuutena

- Muuhun maahan verrattuna harvemmat lapsiperheet tarvitsevat toimeentulotukea ja lapsiköyhyysriski on pienempi, vaikkakin kasvussa
- Lasten huostaanottoja on vähemmän
- Harvemmat lapset ja nuoret ilmoittavat tupakoivansa tai käyttäneensä huumeita
- Nuorten raskaudenkeskeytykset ovat pysyneet alhaisella tasolla
- Alaikäisten tekemiksi epäiltyjen rikosten määrä vähenee
- Aikaisempaa harvemmat ilmoittavat kokevansa kiusaamista viikoittain (6 %), ulkomailla syntyneillä osuus on vain noin puolet koko maahan verrattuna (7 % vrt. 14 %)
- Erot elintavoissa (esim. tupakointi, alkoholin ja huumeiden käyttö, ongelmallinen netin käyttö) kaventuvat lukiolaisten ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden välillä



Det finns utmaningar i Österbotten

- Hos allt flera barn och unga ses utmanande beteende och många av indikatorerna som bottnar i familjernas rutiner och sunda levnadsvanor är lägre än för landet som helhet.
 - ex skärmtid, matvanor, fysisk aktivitet, känslöhantering
 - övervikt och dålig kondition är större problem än i landet som helhet, även om riktningen verkar gå åt rätt håll
 - andelen barn och unga som uppger att de utsatts för våld i hemmet minskar och är nu nära nationella nivån, men är fortfarande ett problem. För barn i åk 4-5 som är födda utomlands har andelen ökat
- Många unga upplever ångest och oro för framtiden
 - Polarisering mellan grupper-toxiskt diskussionsklimat
 - Medikalisering av normala symtom
- Vi behöver vara observanta på övergångsskeden
 - Övergång till andra stadiets utbildning
 - Överföring från tjänster för barn och unga till vuxenservice
- Andelen som använder någon form av tobaksprodukter ökar; främst nikotinpåsar och e-cigarett, andelen som snusar är på en hög nivå nationellt sätt

Pohjanmaalla on myös haasteita

- Yhä useammilla lapsilla ja nuorilla on haastavaa käyttäytymistä, ja monet perheiden rutiineihin ja terveellisiin elintapoihin perustuvat indikaattorit ovat alhaisempia kuin koko maassa keskimäärin
 - esim. ruutu-aika, ruokailutottumukset, fyysinen aktiivisuus, tunteiden käsittely
 - ylipainoisuus ja huonokuntoisuus ovat suurempi ongelma kuin koko maassa keskimäärin, vaikka suunta vaikuttaakin olevan oikea
 - perheväkivaltaa kokeneiden lasten ja nuorten osuus laskee ja on nyt lähellä kansallista tasoa, mutta se on edelleen ongelma. Ulkomailla syntyneillä 4.-5. luokkien oppilailla osuus on kasvanut
- Monet nuoret tuntevat ahdistusta ja huolta tulevaisuudesta
 - Ryhmien välinen polarisaatio – toksinen keskusteluilmapää
 - Normaalien oireiden medikalisointi
- Meidän on oltava tarkkana siirtymävaiheissa
 - Siirtyminen toisen asteen opintoihin
 - Siirtyminen lasten ja nuorten palveluista aikuisten palveluihin
- Tupakkatuotteita käyttävien osuus kasvaa; lähinnä käytetään nikotiinipusseja ja sähkösavukkeita, nuuskaa käyttävien osuus on valtakunnallisesti katsoen suuri



Personer i arbetsför ålder

Työikäiset





Personer i arbetsför ålder

Allt fler rör sig enligt rekommendationerna.

Andelen personer som känner sig ensamma har minskat och är klart lägre än i landet i genomsnitt.

Den psykiska belastningen och andelen personer som upplever sig vara arbetsoförmögna har minskat.

De största gemensamma utmaningarna för personer i arbetsför ålder



Psykiska problem utgör den största orsaken till förtidspensioneringar.



Bostadsbristen i regionen och problemen med utkomsten gör det svårare att klara av vardagen och att etablera sig i arbetslivet.



Riskfaktorerna för folksjukdomarna är fortfarande alltför höga.

Vi behöver satsa på arbets- och funktionsförmågan

- Fokus på det som bidrar till att var och en kan ta hand om sitt eget fysiska och psykiska välbefinnande, många möjligheter.
- Gemensam verksamhet som stärker delaktigheten och det sociala välbefinnandet.
- Ett intensivare, målinriktat samarbete och en tydlig arbetsfördelning gällande organiseringen av verkningsfulla tjänster.



Työikäiset

Yhä useampi liikkuu suositusten mukaisesti.

Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus on laskenut ja se on selvästi alhaisempaa kuin maassa keskimäärin.

Psyykinen kuormitus ja työkyvyttömäksi itsensä kokevien osuus on vähentynyt.

Vakavimmat yhteiset haasteet työikäisillä



Mielenterveyden ongelmat ovat suurin syy ennen aikaisiin työkyvyttömyyseläkkeisiin.



Asuntopula ja toimeentulo-ongelmat vaikeuttavat arjessa pärjäämistä ja työelämään kiinnittymistä.



Kansansairauksien riskitekijät vieläkin liian korkealla.

Tarvitsemme satsauksia työ- ja toimintakykyyn

- Katse tekoihin, miten jokainen pitää huolta omasta fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnistaan, tueksi on paljon mahdollisuuksia.
- Yhdessä tekemistä, joka vahvistaa osallisuutta ja sosiaalista hyvinvointia.
- Tiiviimpää tavoitteellista yhteistyötä ja selkeää työnjakoa vaikuttavampien palveluiden järjestämisessä.



Allmänt

- Enligt prognosen kommer antalet personer i arbetsför ålder att öka i vårt område fram till 2040, vilket kommer att stärka hållbarheten i servicen och ekonomin i regionen.
- Tillgången till mental- och missbrukarvård har utvecklats i en bra riktning
- De hälsosamma levnadsvanorna ligger i genomsnitt på en god nivå, men förekomsten av fetma och typ 2-diabetes har ökat.
- Psykiska problem är den största orsaken till förtida sjukpensioner (66 %).
- Det råder brist på billigare bostäder av lämplig storlek. Detta kan utgöra ett hinder för att människor ska flytta till en annan ort på grund av arbete.
- Enpersonshushåll utgör den största gruppen bland de hushåll som får grundläggande utkomststöd, men antalet klienter i arbetsför ålder är klart lägre än i det övriga landet.
- Ungdomsarbetslösheten och långtidsarbetslösheten håller på att öka, även om den totala arbetslösheten i regionen är låg. Det är svårare för långtidsarbetslösa att få jobb.

Yleisesti

- Ennusteen mukaan työikäisten määrä kasvaa alueellamme 2040 mennessä, mikä vahvistaa alueen palvelujen ja talouden kestävyyttä.
- Mielen- ja päihdepalveluissa hoitoon pääsy kehittynyt hyvään suuntaan
- Terveelliset elintavat ovat keskimäärin hyvällä tasolla, mutta lihavuuden ja aikuistyyppin diabeteksen esiintyvyys ovat nousseet
- Mielen- ja muistiongelmat ovat suurin syy ennen aikaisiin työkyvyttömyyseläkkeisiin (66%).
- Edullisemmista ja sopivan kokoisista asunnoista on pulaa. Tämä voi olla esteenä muuttaa työn vuoksi toiselle paikkakunnalle.
- Kotitalouksista yhden hengen kotitaloudet suurin perustoimeentulotukea saava ryhmä, mutta työikäisten asiakkaiden määrä selvästi muuta maata alhaisempi.
- Nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys ovat nousussa, vaikka alueen kokonais-työttömyys on alhainen. Pitkäaikaistyöttömien vaikeampi saada työtä.



Äldre Ikäihmiset





De äldre (75+) i Österbotten mår bättre

14,1 % Antalet personer som dricker för mycket alkohol håller på att minska

49,6 %
upplever att livskvaliteten är god

10,2% Antalet personer som känner sig ensamma har minskat

74,4% Allt fler kan gå 500 m utan stora svårigheter

De största gemensamma utmaningarna för äldre



Fler personer som fyllt 75 år har varit tvungna att pruta på mat, mediciner eller läkarbesök på grund av brist på pengar.



Antalet personer som upplever sin vardag som otrygg har ökat.



Användningen av digitala tjänster skapar oro och hinder.

Äldre bör tas i beaktande i samhällsförändringen

- Tillgången till digitalt stöd
- Funktionsförmågan och en betydelsefull vardag
- Tryggt att bo hemma
- Förberedelser inför de förändringar som kommer i och med åldrandet



Ikäihmiset (75+) voivat paremmin Pohjanmaalla

14,1 %
Alkoholia
liikaa
käyttävien
määrä on
laskussa

49,6 %
tuntee
elämän-
laatunsa
hyväksi

10,2 %
Yksinäisyyttä
kokevien
määrä on
vähentynyt

74,4 %
Yhä useampi
pystyy kävellä
500 m ilman
suuria
vaikeuksia

Suurimmat yhteiset haasteet, ikäihmiset



Useampi 75-
vuotta täyttänyt
on joutunut
tinkimään rahan
puutteen vuoksi
ruoasta,
lääkkeistä tai
lääkärissä
käynneistä.



Päivittäisen
elämänsä
turvattomaksi
kokevien
osuus on
noussut.



Digitaalisten
palveluiden
käyttö
aiheuttaa
huolta ja
esteitä.

Ikäihmiset tulee ottaa huomioon yhteiskunnan muutoksessa

- Digi-tuen saatavuus
- Toimintakyky ja merkityksellinen arki
- Turvallinen kotona asuminen
- Ikääntymisen huomioiminen asuinympäristössä



Österbotten har det bättre ställt än landet i övrigt

- Fler upplever att livskvaliteten och delaktigheten har blivit bättre.
- De som känner sig ensamma är färre än tidigare.
- Det är fortfarande färre äldre som bor ensamma när antalet jämförs med det övriga Finland.
- Vårdperioderna som beror på hem- och fritidsolyckor har minskat.
- Känslan av att det finns tillräckligt med hjälp att tillgå har blivit bättre.
- Alkoholödligheten har minskat kraftigt.

Pohjanmaalla menee paremmin koko maahan verrattuna

- Usempi kokee elämänlaadun ja osallisuuden parantuneen.
- Itsensä yksinäiseksi tuntevia on vähemmän kuin aiemmin.
- Edelleen harvempi ikäihminen asuu yksin verrattuna muuhun Suomeen.
- Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitajaksot ovat vähentyneet.
- Kokemus siitä, että apua on saatavilla rittävästi on parantunut.
- Alkoholikuolleisuus on laskenut huomattavasti.



Österbotten har utmaningar i jämförelse med landet i övrigt

- Influensavaccinationstäckningen har sjunkit med nästan 10 % (+65-åringar, jfr 2024–2025)
- De som fyllt 75 år upplever oftare att de har stora svårigheter att ta hand om sig själva.
- Andelen personer som upplever sitt dagliga liv som otryggt har ökat, men andelen ligger under landets medelnivå.
- Fler upplever sin hälsa som sämre än tidigare, men andelen ligger under landets medelnivå.
- Den psykiskt betydande belastningen har ökat bland dem som fyllt 75 år, men andelen ligger under landets medelnivå.
- Allt fler som fyllt 75 år upplever att deras minne är dåligt.

Pohjanmaalla on haasteita koko maahan verrattuna

- Influenssarokotekattavuus on laskenut lähes 10 %:ia (+65 vuotta täyttäneet vrt. 2024-2025)
- Kokemus siitä, että itsestä huolehtimisessa on suuria vaikeuksia on kasvanut + 75 vuotta täyttäneiden osalta.
- Päivittäisen elämänsä turvattomaksi kokevien osuus on noussut, mutta on alle maan keskitason.
- Terveytensä huonommaksi kokevia on enemmän kuin aiemmin, mutta on alle maan keskitason.
- Psykkinen merkittävä kuormittuminen on lisääntynyt + 75-vuotta täyttäneiden osalta, mutta on alle maan keskitason.
- Yhä useampi 75-vuotta täyttänyt kokee muistinsa huonoksi.



Välstånd genom livet. Hyvinvointia läpi elämän.



Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue



Organisationsträffar 2026

- I april ordnas ett gemensamt informationsmöte på Teams för alla organisationer i välfärdsområdet (20.4.2026 kl. 17–18)
- I maj–juni ordnas 3 regionala diskussionsmöten för organisationerna i Österbotten, **förhandsanmälning**.
 - Vasa 20.5 kl. 17–18.30
 - Närpes 3.6 kl. 17–18.30
 - Jakobstad 8.6 kl. 17–18.30

Järjestötapaamiset 2026

- Huhtikuussa yhteinen Teams-info kaikille alueen järjestöille 20.4.2026 klo 17-18.
- Touko- kesäkuun aikana 3 alueellista keskustelutilaisuutta Pohjanmaan alueen järjestöille, **näihin ennakoilmoittautuminen**.
 - Vaasa 20.5.klo 17-18.30
 - Närpiö3.6. klo 17-18.30
 - Pietarsaari 8.6.klo 17-18.30



Målet med de regionala träffarna

- Målet med de regionala träffarna är att välfärdsområdet och organisationerna ska kunna bilda nya partnerskap.
- På dessa träffar förmedlar man information, tar del av organisationernas idéer och identifierar gemensamma utvecklingsbehov.
- Tyngdpunkten flyttas från enskilda understöd till ett längre och mer verkningsfullt samarbete.
- Organisationerna uppmuntras att föra fram konkreta förslag till nya verksamhetsmodeller.

Alueellisten tapaamisten tavoite

- Alueellisten tapaamisten tavoitteena on rakentaa uusia kumppanuuksia hyvinvointialueen ja järjestöjen välille.
- Tapaamisissa jaetaan tietoa, kuullaan järjestöjen ideoita ja tunnustetaan yhteisiä kehittämistarpeita.
- Painopiste siirtyy yksittäisistä avustuksista pidempään ja vaikuttavampaan yhteistyöhön.
- Järjestöjä rohkaistaan tuomaan esiin konkreettisia ehdotuksia uusista toimintamalleista.



Organisationernas idéer

- Organisationerna har möjlighet att presentera sina egna idéer och utvecklingsidéer.
- Gemensam diskussion om hur idéerna stöder invånarnas hälsa och välbefinnande i området.
- Efter träffarna kan de identifierade temaområdena skickas vidare till fortsatta workshoppar och till beredning som görs i samråd.
- Även representanter för kommunernas organisationsarbete och sektionen för främjande av välbefinnande och hälsa samt kontaktytor inbjuds.

Järjestöjen ideat

- Järjestöillä on mahdollisuus esitellä omia ideoitaan ja kehittämisaideoitaan.
- Käydään yhteistä keskustelua siitä, miten ideat tukevat alueen asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä.
- Tapaamisten jälkeen tunnistettuja teemoja voidaan viedä eteenpäin jatkotyöpajoihin ja kumppanuusvalmisteluun.
- Mukaan kutsutaan myös kuntien järjestötyöstä vastaavia sekä HYTE-jaoston edustajia.



Gemensamt utvecklingsarbete

- Målet är att de regionala träffarna ska fungera som en väg mot ett partnerskap.
- De idéer som föds vid träffarna kan leda till ansökningar om partnerskapsunderstöd.
- Valfärdsområdet vill vara med och utveckla idéer redan före ansökningskedet.
- Partnerskapsunderstödet ses som ett gemensamt utvecklingsarbete, inte enbart som en finansiering.

Yhdessä kehittäminen

- Tavoitteena on, että alueelliset tapaamiset toimivat polkuna kumppanuuteen.
- Tapaamisissa syntyvät ideat voivat johtaa kumppanuusavustushakemuksiin.
- Hyvinvointialue haluaa olla mukana ideoiden kehittämisessä jo ennen hakuvaihetta.
- Kumppanuusavustus nähdään yhteiskehittämisenä, ei pelkkänä rahoituksena.



Kompletterande ansökan av partnerskapsunderstöd

- Syftet med den kompletterande ansökan är att hitta nya och innovativa sätt att bilda partnerskap med organisationer.
- Understödet riktas till verksamhet som främjar hälsan och välbefinnandet i Österbottens välfärdsområde.
- I ansökningen av understöd läggs vikten på nya verksamhetsmodeller, inte på redan etablerad basverksamhet.
- Understöd beviljas verksamhet som baserar sig på de teman som förs fram i rapporten Hur mår Österbotten

Kumppanuusavustusten täydennysshaku

- Täydennysshaun tavoitteena on löytää uusia ja innovatiivisia kumppanuuksia järjestöjen kanssa.
- Avustus kohdistuu toimintaan, joka edistää hyvinvointia ja terveyttä Pohjanmaan hyvinvointialueella.
- Haussa painotetaan uusia toimintamalleja, ei jo vakiintunutta perustoimintaa.
- Avustettavan toiminnan teeman tulee pohjautua Miten Pohjanmaa voi raportin pohjalta nostettuihin teemoihin



Välstånd genom livet. Hyvinvointia läpi elämän.



Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue